

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.

Zespół (fond) 4.

Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

1159. Per aspera ad astra [hasło konkursowe] W krainie sławy. Dramat w 3 aktach [przesłany na konkurs dramatyczny Wydziału Krajowego we Lwowie].

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська бібліотека АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
№ Бав. 4159

8/11 1899 roku

Podtō: per aspera ad astra.

Adres w Kopercei.

W Krainie Stawy.
Dramel w 3 aktach.

Osoby:

Jadwiga Królowa

Elbieta Bubełk.

Wilhelm Ks. sakurski

Władysław Ks. Uspolski

Leucio Ks. miorowicki

Dobriestaw z Kurouck

Sedriwoj z Rubina

Spyłko z Melordyua

Dymitr z Goraja

Wincenty z Kopy

Domarct z Tienckua

Guiewon z Delesie

Konstur Kryscelki

Przez dzieje się w Strathorie

Dwory Królowej i Książąt - postacie - goście -

szlachta mała i wielkopolna - miasteczko

parowie it.d.

60
V 9 33

1.159.

Akt 1^{ty} na Wawelu - sala tronowa.

Scena I?

Dobiesław - Sedriwoj - Dymitr - Spytko -

Dobiesław:

Gonia jezure nie ma?

Dymitr:

Nicma i nieprędko będzie a moje i wcale go
nie obawymy. Droga do Węgier daleka i nie
kawsze prosta!

Dobiesław:

Do was oderwać się nie można, razer wynaj-
dujcie łysiare przeszkód i trudności. A zwręta,
niceli się co chce dowie, ja wiem czego pragnę,
co być powinno a odpowiedź, chwytę królestwa,
coi to jest? mój suowuy Boie! kawateli na
pisawiej skóry he! he!

Spytko:

Toi nienu mowy o jakide, przeszkodach.
Wrytko idrie po myśli.

Dymitr:

Dopravdy? Stoiće we dnie jasne a w nocie ciemne.

Tobiestaw: (ponoworo)

Mówcie jasniej, w zergadki się, nie bawie.

Dymitr:

Ja wam powiadam, że dotychczas nie ujęę królowej u otłora z Jagietta, doślad niezasne spokojnie i nie rjem kawatha dlebo ze stna-kiem. Wszystko w gonjez i w melle, się obreca w tym niepokoju.

Tobiestaw: (prowadzi Dymitra do okna)

No! Kuyercier "gore!" bo się tam kury z kowina!

Dymitr

Idzie się dymni, tam i opień być może a gdzie gami tam zwykle bywa busra. Ja się wam dziwie, wiecie przecież, że Guiewosz, ten Guiewosz dwujęzyczny, fadryny, potajemnie opuścił Kraków w takiej chwili, w której się wa-

ria losy narodu, i nasze i mielibacie o to!

Dobiestaw:

O to chodzi! A któż to jest Gucwosz w obec mnie Dobiestawa z Kurowek pierwszego na całej Polce, pana? w obec mnie z rodu Porajów Pórców, który wedle podania ma między innymi prowadzić Rami Świętego Wojciecha! Podły drin, stęgas, który rzyje okrucami pańskich szatów i za grosz sprzedaje swój kłamliwy język i zbawione ręce. Ty-le ja dbam o niego co o kreta, który gdzieś pod ziemią rzyje łany mojej przemiany.

Dymitr:

Śred jest ślepy, ale zdrada ma dobre oczy i w ciemności idąc ku swoim celom niebojącym się wzdrie na manowce. Znam ją dobrze, znam te czary, które mi pociągają głupców. Świat cały jest jednym stepem, jednym ogromnym watastajem zdrady. cliche więcej niżliom na świecie,

nikomu. ! Gdyż ona twój cieleć do ciebie przemawia,
 wisi ręką baci ostroiny, gdy stęga twój nad
 miarę w stębie gorliwy odlat go, gdy przyjanieł
 twój ranadto ci dogadxa zrewij z nim, bo wresz-
 dzie na ciebie czyha ten wróg ślepoty i stwa-
 niemy. ~~Ładny~~ wisz szalony moig mi zawraca!
 Proszem byłbym w stanie nie wierzyć sam sobie.
 Postuchajcie mnie, jam stary i doświaderony;
 wysłujcie ze Guicwozem sprięgi. Płyty, pre-
 bydy lis, niby nasz przyjanieł a królowej rajca,
 nie dobrego nie wyrosnie dla nas z tej spółki.

Dobiestaw:

Przesadzaie, jak mi Bóg miły! Posytać za mnie
 sprięgi! no! a w jakim celu? Jak miał co ro-
 bic' to już i tak robił a choćby wysyłał sily wy-
 krypt mi jemu, nieruc' aż ze mną, który w dloni
 swójj mam losy całego narodu. Wszak ja tu
 jestem moieie spoi' i jesi' spokojuie.

Dymitr.

Jak chcecie! jak chcecie ale baczcie na to je rzuci
cieuszych nitki moim udercie mocny powrót i z
najmniejszej iskierki miszeraży płomień wy-
rążyć. Nihogo ja wiemam za teki matego,
abyście nie mógł orhodzić.

Dobiestaw.

Napięciem to sobie na lotnym piastku, albo na
płynącej wodzie i chwicie ludzom cypać a umie
dajcie spokojoj. Czy nie wstyd wam głowę, sobie
kawrać próżnemi postrachami gdy Bóg sam
opiekuje się waso, sprawa, i pomaga wam
w pracy.

Seriojoj.

Tak Bóg wam będzie pomagał, ale pracujcie
ella krajis szczeni i bez myśli o sobie.

Dobiestaw.

A to co waszy? Ostroimie zjęzykiem, aby

mu nie przyszło uienić się zaskabla!

Sedriwoj.

Spothojnie! Spothojnie stary towarzysz! Dziś
godnie słucham tu twoich prośb, ale
gdyby cię zapytano jał przed Bogiem na spowie-
dzi, dlaczego to wszystko robisz, co byś odpowiedział!
Słuchaj-ja (ciebie nie chce sądzić, ani niczego,
sam uedny jestem i wierdolny do cymu, ale
chciałbym jednego i o to jedno Boga proszę, aby
w który prawię sta kraju, pracowali cystemi z-
homa, aby serce ich było jał byłent bez skary i
petne blasku! A ténurascem widzę ripetnie co
imiego, karęły z was najpierwej myśli o sobie.

Dobiestaw:

To smiata!

Sedriwoj:

Smiata i prawdziwie! Ty kasztelanie, ty naj-
pienoszy w kraju, czy nie na to prawięz dla

Przycisnął rękę, że ci obiecał rozwiedzenie potęg i słachy
 a ty pamiętaj wojewodo czyż nie wzdychasz gonoś
 do odryskania Rusi tych ojców ziemi. Potem odpię-
 no idzie sprawa narodu, sprawa Polski.

Dobrotar:

Nie potem ale teraz. Co byście powiedzieli o kaptanie,
 któryby nie strzegł pilnie swojej wiary w obnęd-
 dach i piśmiu? A moja wiara, jest: słachta jest
 narodem; tej wiary stędek będzie zarodkiem do
 ostatecznego schronienia. Tak, słachta jest narodem,
 jej należą się cześć i wotakra, bo ona poświęca sta-
 je w obronie kraju dając swoją krew i życie
 z ochotą! Nawet zgine, niżbym miał dowodzić
 aby najmniejszą cieką wtoczył przeszedł co do
 ludzi niemieckich!

Sedziwoj:

Łudź ma prawa, on jest jak świątynia perła,
 dziś ginie w morzu, jutro bnie w Rozumie! Kto

taką potęgę, od śniatta, i władcy usiwa źle robi,
 postępuje jak sternik, który w czasie burzy poru-
 ca ster okrętu i chce się ratować na niedziej todi. I
 okręt straci i sam utonie! O Polsko moja, moja
 fatala bije w twoich losów okręt, w otchota straleje
 burza a nad ciemnością płoną, ognie błyskawic
 jak strugawe ucie! Wrogowie, podnoszą, bezczelnie
 głowy a dzieci swoje, obrońcy twoi myślo, naj-
 pierwiej o sobie. Stawiaćcie gwałt wspania-
 ły, ale niebaśnie, miedzy bratde cioty, wsu-
 wacie cepitki, kradzie i drowia spruchusiate
 i gmach wasz pierwszego wicheru nie wytrzym!

Dobiesław:

O maryjelu mielkiej reki i starego sera!
 Poyntosi to jest masa, puste widno, ja drisij
 rypje i dris' w reku nasem!

Scena II^a

Wchodzą Wincenty & Kopy i Wielkopoleanie,

po'niej Tomarosi Goniew.

Wincenty: He! jak się macie? Pyskliśmy podzi-
wiać babskie rady. Chwotał Bogu, że stoicie jeszcze
wschodni o nowj pona i że Kocijko wie wstaje
je zastopić.

Dobiestaw:

Babskie rady? O kim mowa proze? Byli u
nas na tronie zasiadła wielkopolska niewia-
sta, wosa porinowata, je tak porofala o wiej
nóvici?

Wincenty:

aha! dobre was ujeđrita ranorostka Wro-
lewna! clicma jej tu niedry kani a jednak
oni jej wtađre. Fin! fin! Umosci az wpo-
wietus jak delillatna. wou jej warthocz.
Tutej na wielkopaiskiej gnedue przyjať sie
predko zwoyraj hotcłowania niesiescie, ale
my sie na to nieregadzamy, my chcemy

mici Króla!

Dobiesław:

Bedzie go miedzi, o to wotásnie chodzi.

Wincenty:

Królowej mezo! Chcecie, to idzie i schyloje wbo-
jachu ossiwate glony pod drobne stopy waszej la-
leinki, ale my nie damy sobie natoryci pet-tak
obetrzywych. Licznok bedzie naszym Królem a
ten obejdzie się bez fartuszkowej pomocy.

Dobiesław:

Chce rozpuszczaj tak geby i baw na to, że mó-
wicz z lepszymi od siebie!

Wincenty:

Ty mi nie mów o waszej wielkości, bo już
jest skautiona i zapnepraszona na wielki!
Wstyd wam mezonie, ukienrilisnie to drzewoz,
na tronie, aby nas zdusić, nare prawa podeptać,
aby skrywdzić wotásnych braci!

Dobieżtaŭ:

Stuchaj ty jerykhu smoozy, cypś styraŭś diehy aby
onet pytaŭ się wróbla czy mu wolno go zagryć!
Łoi to nas abchodi crego się chotawthous niet.
Kopolskim zachieira!

Wincendy:

A Któr ty jesteś, co taŭ nami powieśierasz
i obelgami. Knyjers niedre, wtoona, i haibe, że
się tu chorowuie na białym chlebie, że się uwija.
cie na Królewskim dwore to juri myślicie, że
my wam stwić musimy! O niewresna
fajcha! Jaki gniardy nieba taŭ lioma, jest
Druyina Wielkopolańców, których herb nie
stary niewiescia, Dtonio. Scukho naszym Kró-
lem!

Dobieżtaŭ:

A ja ci powiadam że Jagietto! bo ja taŭ chce,
rozumiex! Cwołbyś du przybył ½ Druyina, taŭ

liczą, jak piasek morski, choćbyś rötuciorom swoim
 dał siłę ognia i piorunów w rękach. Otwie, ja tu pa-
 nem jestem i wytłumę cię do wszystkich dyabłów
 razem z twoim Soubkiem.

(Wchodzi Domarat i witany jest bardzo przychylnie
 przez Dobiesława i panów smatopolskich.)

Wiucenty (przechadając do Domarata)

A ty tu co robisz pod palacem, ródajco, ognie
 wróci, kubałku matysi, swobsta płucho!

Domarat:

Mile powitanie! Odstąp odemnie Starwie!

Wiucenty (do Wielkopodan)

Hęj bracia! no Boga, tego nie znieśmy! Na
 sreble z nim!

(Porywają się do bitki - w tej chwili wpada
 goniec zdyszany.)

Goniec

Bez wytchnienia spieszę! Książę raturbi.

Wilhelm jedzie tu z orszakami. Incestry Romni i
 piosenki wala, prosto do miasta. Jan z Dalewicz
 wiecie.

Dymitr.

A co? już są owoce?

Dobrotaw.

Czy są daleko?

Goniec.

O godzinę drogi.

Dobrotaw:

Mówites' Romni o tem?

Goniec.

Prosto tu idę.

Dobrotaw.

Bogu wiek będzie chwota, mam czas przed sobą!
 Postędek tu z godziną, nagrodę cię bojuie.

(zamyka gościa w pokoju obok)

(dwoje w głębi odwraca się, panowie wchodzi parami)

Scena III

(Wchodzi Jadwiga otoczona świetnym dworem)

Dymitr.

Ucisnie się bracia, Królowa prawi!

Jadwiga:

Oto jest list od mojej matki, pisze wprost do mnie i zostawia mi zupełną swobodę Dzia-
Tania. (oddaje pismo Dobiesławowi)

Dobiesław:

(czyta chmurę i w milczeniu list oddaje)

Jadwiga:

Postoń litewskich niewstrzymać dłużej, mo-
gliby rząd porzucić jaką prośbę, nadzieję.

Dobiesław:

Jeżeli porzucą nadzieję, to dlatego, że mają do
niej rozsądną podstawę.

Jadwiga:

Nic o tem nie wiem.

Dobiesław:

cdle ja wiem i to wystarczy.

Jadwiga: (po chwili milczenia)

A to coś nowego! Czy wiecie co muszę to pić? O to matka oddaje mi prawo do rozstrzygnięcia o moim losie a ja niepowodę nikomu wpływać na moje postanowienia.

Dobiesław:

Wybawcie pań, jesteście królowe, i musicie każdej chwili myśleć pierwszy o losie narodu i o sobie.

(Bedriwój spogląda na niego wymownie)

Jadwiga:

Wiem i rozumiem to, że dziś w moim rękach który jest los kraju, którego jestem panią, lecz ufam, że za takiego Boga nie zrobię nic takiego co by było z jego szkodą i krzywdą.

Dobiesław, nasz ratunek jest w rękach Litwy!

Jadwiga:

Ja jestem słowem i wroczystym słubem zwią-
zana z Królem Wilhelmem i jego żoną, Krolową.
To wiecie i pod tym warunkiem tuon przyjętam.

Dobiesław:

Takie warunki nie mają żadnej wartości to
na jedno jak gdybym obiecał, że pójdę zasiadoci
wkrócić Roina. alby tutaj bronimy się całą siłą
precis potędre Fryzjanków, która nas ogarnie
razyna jak wstrząsane morze a mielibyśmy
dobrowolnie brać sobie za pana niemieckiego
Króla. Tenere by tylko braktó Opolczyka a
niezwolny rząd by nas z Rosćiami!

Jadwiga:

Wyrzając mnie na ten widzieliście ztem
nawierona - ugody Haimburskie nie były
tajemnicą. idzcie, Ktoś wam powie, że
nie słachetny człowiek, który ma zostać moim

możem będzie dla was ciekawym i dla narodu wro-
giem?

Dobiesław:

To samo wystara, że jest niemcem.

Jadwiga:

Takie moje są myśli dla czego mieć tu wroga? Słuchajcie, nie podobam ja sobie tutaj tak da-
lece, abym nie ustąpiła z chęcią, więcej sobie
króla pro myśli wazniej a ja do matki powróce.

Sędziwoj:

Tys' Piastów córka i ciebie, ostatnie latowił
wielkiego wodu, chcemy zachować jak najdroższy
kłęjność naszej korony. My ciebie Kochamy króla
wo nasza, Pwiaszku nasz wdzięczny, spróbuj i
ty nas potwochać. Patrz oto my starcy, najpo-
warniejsi w narodzie, schylamy się do stóp
twoich i prosimy: „ulituj się nad losem na-
szym, bo wszystko jest w twojem ręku.“ (Kleka)

(Na to Wielkopolskanie wychodzą z katuszem.)

Jadwiga:

Powstańcie proszę! niegodzi się wstosować białych do stóp dziecka setyłać. (po chwili Tagoviki)

Bóg widzi chciatabyście was kochać i dobre wam krywić; ocl kolebki prositam Boga, aby mi dał życie dla bliźnich porycerue, ale i wy nie bawcie dla mnie ciężcy, nie wymagajcie takiej wielkiej ofiary!

Sedriwoj:

Dziecinio królewskia, takie go mitujesz!

Jadwiga:

Zwierzana jestem siwicy prystiecy, i wzdram w tej myśli, że los nasz wspólnym będzie.

Breham go kraděj churiti.

Dobiesław:

Co tu gadawiny i niepotrzebnych ciutości!
(szjadliwie) Być może, że taka wiadomość przy-

stoi miejsciej Diewerque, która codziennie nie-
 erorem u wrottek mitego oretkuje, ale królowa
 inowrej obci' porisimo o swoją godności, bo
 z nią, rorem i godności narodu na ujmę na-
 raria.

Jadwiga:

Taki do mnie przemawiać nie wolno!

Dobiesław:

Łapewne. I joi wolałbyu nie mieć do tego
 ani powodu, ani suńsototai.

Jadwiga:

(patrzy na niego zdziwiona.)

Dobiesław:

A Dzierżawa kto wyśtat? Czyż sadziue, że
 się to ukryto? To czyu niegodny królowej po-
 sytac' po wropa swego kraju, obarywai' me
 swoje przychyluon', podwas gdy on zapomniał-
 małartury imoz.

Jadwiga:
To być nie może!

Dobiesław:

Nlaczego nie! Znam metodę i nie mówię
tego bez podstawy. Zresztą, Królowo, czyj sam
rozum nie wskazuje, że on tutaj już być
pozwolen, bronić swojej sprawy i zwiardko-
wi z Jagiellą przeszkodzić. Co to, czyż cóża
Piastów, która jak liła najbiedna i wia-
no takie wspomnie, ta cenna, bogata
krajina nie są warte łudu i walki!
Skurawem was zagraniczny wytwornis'
puława to wszystko na los szczęścia, się-
dzi w domu i zabawia się z weselnymi drewno-
kami. Gonyj jener, czeka aż wy Królowo
wymalujecie dla niego koronę, i zdołacie
cie także, piękna, łale! Zastanówcie się Kró-
lowo! Metodzinna jesteście i może nieproju-

jeńie dobre na co to lekkomyślne rozgiewko was
 uwarie, was godna, najwyriszego potche. byri wem
 przystoi btegas i niego wpróteruie i litóri
 gdy jedno storko wasse moztoby uurestinić
 kraj coty!

(Widriwój wychodzi spojrawszy na Dobiestaw z
 wyruteu, na co Dobiestaw odpowiada lekawarię,
 cynn ruchem ręki.)

Ja   Jadwiga:

Jeżne raz mówię: to być nie może!

Dobiestaw:

Owie prółoro! ja się nie myślę! Wiece i wy jak
 wiele czasu minęto odkąd Guciwosz wyjechał
 z werowanien od Was a on ani myśli przybyć.

Dawno już tu być powinien, wiedząc jak ważno
 jest rozida chwila, pocła, leutoniska gadzina!

Jadwiga (z umieszczeniem)

Dość tego, dla Boga! Rozida cierpliwość na

swoje granice. Dzierż nie zniósł waszych uwag.
 Macie reputację, sławę, jeżeli on uśledza o wasze
 słuby, jeżeli przez niego moja, mnie spotykać ta-
 kie bolesne nauki to i ja nie mam powodu przy-
 tem obstawiać. Tak, macie sławę, to są takie
 dawne, dziecięce słuby, że śmiecie, jestem
 twój przy nich gdy on zapomni. Byćcie
 co najmniej rażone z Dobrem Krajem, chciej-
 być dla Was dobro, Wólców!

1

Dobriestaw:

A zatem, odpowiem postawie litewskiemu, że pan
 ich jest wybrany imieniem waszym i Królem pol-
 skim!

Jadwiga:

Tak! Tak...

Dobriestaw:

Dzieki wam panie. A teraz spieraj, sta, wiecie,
 radośnie, tak gorąco upragnione, przez naród!

(panowie wychodzą, a we skrzynię Jadwigi wkłada się
 także jej diadem, zostając tylko Królów i Elżbieta.
 Anzla milereuia).

Scena IV

Jadwiga - Elżbieta.

Elżbieta:

Opani moja droga, jedyna, Inetaj było porzekać az
 Giewoor powroci! Kto wie jakie wieści przywiezie?

Jadwiga:

Umiostram się giewoem i duma, ale nie zaturę.
 Coi mnie narowie wiari z Wilhelmem, jerti on
 sam slubowi nasromi gandi. Cuij, re ten stary
 miał stusxnoś i re lepij jest pomysłić o
 srecojui całego narodu, niż o swojem wlasnem.

Elżbieta:

Sadritam, re dostracie Kriecia!

Jadwiga:

Chowotam się z nim razem, i Kociam go stonem

jak brata. Tyle lat jiri go niewidriatam - ale
 jerti on za miaz, nie keshni' dlaerpoi ja mam
 keshni' wiecej od niego?

Elibieta:

Tak, to prawda, ale ...

Jadwiga:

Jiri uienia mory o ale, stato se i koniec. Mysle,
 ze taki dobre bedie, ze rykie moje nie pojdie
 na marne gdy uszczesliwię naród cały.

Elibieta:

Taki na prawde, bez zaku musie wryllkie
 marzenia utowosci!

Jadwiga:

Cicho Elibieta! nie budz myśli, które w kazi-
 dym ertoricku spia w najtajniejszej gtebnie
 serca i uowioz o nieszcie, o kwistach, opiesci!
 Jestem królowa, mam wtozde krypicnia dobre
 i chęz z uiej konystac!

Elbieta :

O pani ! Tak mówią, anioły !

Jadwiga :

Ja się nie tudzę, i wiem, że postąpiłam w świecie
nie niedobrze, ale ten sam ból tylko że to cierpieć
będę, naród mój będzie silny i szczęśliwy.

(Słychać głos oknami okrytych, niedźwiedzia król
Jagiello i królowa Jadwiga.)

Słychaj, słychaj jak się radują, a ja jestem tej radości
przyrzekę (Poroli - w marzeniu) Wreszcie intodost
rambuncta się przedemna, wchodzi, w ręce zimno
i twarde. O matko moja ! teraz rozumiem dla-
czego ty płakasz, regnując mnie chwyciła, swoją.

O matko ! matko moja jedyna ! Tris' w mojem
stonie rozwiały się losy narodu z moją wstęgą,
przytęśnią, umorta Jadwiga, powstała kró-
lowa i ta musi mieć się do spełnienia
swoich przeznaczeń !

(Elbieta zblira się do Królowej w milczeniu i znowu objawony jej cude odproszła wgląd sali na wygodne krzesło i sama ułokhny opiera głowę na jej kolanaach.)

Jadwiga: (podnosząc głowę Elbiety)

Staeres?

Elbieta:

Dybaerui Sani, ta sprawa umie wdrzeć: ta i nieprojete ociąganie się Królowej do prowa: dilo do wyprawy. Oto jest serce męczyzny, na porór blyszczy świetnie, jak gładka powierchnia lodu ale ona pokrywa metną głębię w której najlepszy pływak nie zna brodu.

Jadwiga (z lekkim uśmiechem)

A kraj uanexony, wojewoda Spylko!

Elbieta:

Ode, i ten nie lepszy!

(Dni otwiera się drzwi - wpada Gniezno)

Scena V

Poprzednie - Guiewoz - później Gouice

(Jadwiga i Elżbieta rozrywają się bez celu prawie. Chwila naprężonego miłostwa.)

Guiewoz:

Ratunku panu! Kroyda nam się Dzieje!

Jadwiga:

Wróćcieś nareunie!

Guiewoz:

Y nie saue królowo!

Jadwiga:

Borie wszechmocny! (z wysiżkiem) Kto przytyera
k soby?

Guiewoz:

Książe sakurki panu, ale panu Dobiestaw
wstępu na zamek zabrania i lud w obłoto ogła-
sza wybor Japietty. Ukryki ich radosne
gouity nas ar dlotad.

Jadwiga:

O co za ramię w mojej głowie!

Guicior:

Gońca mojego tu nie było?

(Na te słowa słysząc pukanie do drzwi burzydeł Guicior otwiera i wyprowadza gońca.)

Gońca:

Witajcie panie! siedzę tu już od godziny.

Guicior:

Jaki to? od godziny! A mój mistrz!

Gońca:

Nie z własnej woli panie! Spieszyłem na za-
mówienie do Królowej, témczasem wpadłem w
rece Kartelana.

Jadwiga:

Feror rozumie, ha! co za podstęp! Jak ten
stary Kłamał niegodnie i jak mi się rwiast
chytne wydartem słowem! On winien a ja

języcze wisniogóra, gonko płacę za dusile, mię-
sienia i pudy. Ale na Boga! zobawymy języcze
czyja wygrana! Datam Floro, lew w dobrej wi-
rze a to niec cato, zmiemie!

Elbieta:

Co za powikłanie! Opami, Ktoś nas porodził
w takim momencie!

Jadwiga:

Nietrzeba niczego, obrucię się sama, bo spra-
wiedliwość jest po mojej stronie.

Elbieta:

Uproszę Spysła by wam pomagał.

Jadwiga:

Dobrze, on może się przydać. (pochwili na-
mystu do Guiewora.) Wy do Koieria spiescie
i proście go odcumie, wyrenie odcumie, by
się powstrzymał od wszelkich gwaltów i prosto
jechał do Klortoru, Franciszkawós. (do Guie-

wosza, który stoi niepeony.) No, przedrój, spieracie,
czego tu stacie?

Guiewosz:

Z Dobiesławem radnie, to nie uielada!

Jadwiga:

To was nieobchodzi, do was ualery stuchac' roz-
kazu.

Guiewosz:

Kaidy teraz roztropnie szuka własnej Rosyci i
własnego bezpieczeństwa. Te sprawy i nie widzę przy-
czynny dla której miałbym palce włożyć między
Dru drwi niedomknięte.

Jadwiga: (ze wstętem)

Tyle brudu, na roz! Tamten kłandiny stary i
i ten prochleba chytry a chary! Zdaż mi się, że
oddechanu z otutem powietrznem. (zimus) Chcicie
większej nagrody: zgoda, ale musicie stwóżyć
wiece i gołiwie.

Guiewosz:

Królowo was to radzicia, że ja bez obłudy, otrawie
 goię, że ryshiem. Tak wosysey robie, pice nawet
 bronie domostwa, że kawat mięsa a Ros gdy myse
 pochwyć oglada się, by mu gospodarze podał
 miseczkę mleka. Tertowick kardy dobre zwia-
 zuje swoje sieci. Patruie ten wspomniety wojo-
 wnik leje krosz strumieniami, przestrasza śnieł
 caty, aby zdobyć stawę, która sam nie usmiecha
 z po ra ludzicki ter i cierpień, tauteu cztowick
 układny kaidemu nie ktania, dla kaidego ma
 stowo przyaxie, lez nie z Dobroci on to czyni!
 To pyszny, który podstępnie mi Drogami dazy
 do wtady i zaswytów. Oo narowie o fry
 krotki Ichnie worie, swietosci, wreszcie jest
 przyktadem cioty a serce jego ukrywa wy-
 stepno zarwosci, niechce zabite jady i pochtebsh
 ytdy. Za Kocham rto to i w pogoni za niem

jestem gotów na wiele. Jestem jak grzyb wla-
gobny, co zwolna kamienimy gwałtem rzuca, je-
stem jak wiaślar, co z wielkiej iskry rzuca
wielki piorun.

Jadwiga:

Wykonajcie moja rozkazy a suta nagroda was
nie minie.

Guicciar:

Przebiegnijcie do Królowej!
(wychodzi, w drzwiach spotyka ks. Senta)

Scena VI

Jadwiga - Sento.

Sento:

Coż mi Królowej?

Jadwiga:

Twoje wese jest obrem dla mnie.

Sento:

Jam Królowej Sento! (do siebie) Ach! co za

bostwo!

Jadwiga:

Mój współzawodnik!

Leutko:

Tak, wielkopoleanie obreli imie Królem, lecz ja nie pragnę iść przeciw wam. (Wspotrzyje się w niezrezygnym podrywem) Przeciwnie pozwoliszmy iść reka w reka, bo różne losy nas gniebia, i tych samych mamy nieprzyjaciół.

Jadwiga:

Jak mam to rozumieć?

Leutko:

Pani, was to dźwi, że ja uboisty prawie wiezagony szlachcie, ja który śród kawat mojej ziemi rozkwiłem za marny grosz u Krowiaków, że ja śmieciu kierdlic, że nas oboje porównały losy. A jednak tak jest, oboje jesteśmy jak cała do zabawy w polowych dżo-

miach, które tak pragnę, stamoi wasze szczęście,
jak żywi stamoty moja przyszłość.

Jadwiga:

(wotno - rampilona) Przecież nie mogę, jallieś
podobieństwo istnieje, nasz wróg jest wspólny.
rada, i Jagiello! Nie dla mnie wydarto wam
koronę, tylko król. Królowi ułapić musi!
Was i mnie Jagielle poświęcić pragnę.

Leubko:

Niechaj wasza rada nie robija tego co losy
nie potrafiły. Ja oubkam reussy, wam po-
tneba obrony, więc idamy razem!

Jadwiga:

Niewiele ja wam pomogę, sama jestem
a ooi siłui i wytrwali.

Leubko:

Pani, wy nieznacie waszej wielkości i prze-
wagi! Tak złote stołce nie rozumie, ile

nam ciepła słońce z błękitu nieba. 'Ach Boie!
chciałbym wielki czołowiek spędzić w twoich stopach
i podziwiać cię i uwielbiać jak świątynię!'

Jadwiga: (usuwa się z lekka)

Choiarz: 'narzeczoną jestem!'

Senello:

Daremnie się trudzić! Radbyem wam nie rada-
wać tak ciężkiego bólu, ale trudno obiecywać
Wilmowskiemu zwycięstwo. Prędzej doprowadzą do
korony najlichszego rólachelle niż jego, Niemca.
Najlepszy dowód w tym, że biorą Jagiellę, która
wieka na potę ciężkiego, mordere, wrośnego
brata, dlatego, że on daje najsilniejszą
rehojmię obrony przeciw Teutonowi.

Jadwiga:

O co ra oschtań kradwołstwa i berwogledno-
ści! Wci oni chcą mnie oddać w rękawa-
wione dłonie mordery!

Senko:

To myśl pichielna, bo ja opami potore, sie
u stojs wasych jak pies wjedliny i uill
nieodwary sie dołhuc srostka, etonia, Kielicha
roij, uill nie odwary sie stamci lilji, ktore
niewimymu bleskiem jasnieje ponad inne
kwiaty!

Jadwiga:

Tja mam odwagi dosyc i nie dam sie wiaz-
zac w topielisko. Wasze stowa knepia mnie,
wiec ducie wam krotke.

Senko:

Idcie ja nieporadne twardym wojowulka cry-
nem, tam przyjdzie mi btepac waszej po-
mocy. Blaski piekwni zdolne sa rozpalic
najtwardszy kamien!

Jadwiga:

Od tej chwili zaliczam was do moich stowu.

Króľ. Bracie mnie od premoey!

Senko:

Łajz moje rycie!

(Wchodzi Króľ i Opolski)

Scena III

Poprzedni - Opolski -

Jadwiga: (z radością)

Króľ i Opolski! dawny x lat wicimnych, wujoz
my! Witajcie! Witajcie!

Opolski:

Dobre wieści przynose, Króľi naturki już u
Franciszka i z nim przybwa i Komtur
Korywicki z poselstwem.

Jadwiga:

O przyjaźniu, niewieci jak sama popłazfa-
tam swoje sprawy!

Opolski:

Wiem, wiem; tam pan Dobiesław cietem świąt

ogłaska wasze słowa! Ale faktorem je zdobyć i na
dobrze mu nie wyjdzie.

Jadwiga:

Tak i ja myślę i od tej chwili postanowiłam
wziąć tę sprawę w ręce i bronić się do ostatniej
kropli krwi.

Opolski:

Podziwiam wasze bohaterstwo, lecz dziewczęcinę rze-
ka nie zdaje wstąpić ołackiemu bołu. Sam
majełat królewski nie bierze w nim porano-
wania, wszak on pan wiekowi, jasny i ker-
bony, otwór ma szeroki, i jeszcze szeroko gębę.
I koda byłoby że gotowa nie tego. Ktoż mu spro-
sta w tym kraju? On sam stanowi prawa i sam
usłyszenia jest. Tamie. Tutaj niema więcej ra-
dy byłoby w głąb idąc odruiana wryłkach sto-
suników. Najlepiej tego przykładem są moje
własne posiadłości. Kiedyś narodził się wie-

die' Królów.

Scenka:

Teraz uieno czasu na talke, praez. Robla ciek-
ko predrój sprovadri poriadanz odmieanz!

Uprolski:

Młodri jesteście Koiari i to tłumery wose uie-
patrne stowa. ciki na sienie mi jest rybnem
od poradnej gruntownej roboty. Ogladnij moje
ziemie, tam paunje prawo uienieckie i uie-
mieckie poradki.

(Wchodzi Dobiestaw)

Scena VIII

Popnedni - Dobiestaw -

Dobiestaw:

Witam Koiarita! witam! W dobrej chosli przy-
bywacie, to oto z woli Królowej i narodu, Kroleu
obranu lilewski Koiari. (z ryderstrem) Powtornie
za una, obruyk: „niech zije!”

Jadwiga: (ruccidkiem)

Stato się to nie z woli mojej, ale z waszej rada-
dy!

Dobiesław:

Proszę, to już wiecie?

Jadwiga:

Tając mi mogę łodowego spokoju i ryderstwa
wobec tego, że wasz Ktawulowy podstęp, taki mo-
żności został odkryty.

Dobiesław:

Nie musicie się wstydić, ale wam królowsko, że od
was traba w taki sposób wydrienić i przesćcie
narodu. Sktawstwu dzisiaj i gotów jestem
sktawność setki razy, byle to było z Komyscia,
dla ojczyzny.

Jadwiga:

Przedo tyko, że taki wydartk. Stowo nikogo
nie obowiazuje. Prawej pomyslenie o tene aby

aby Kniecia rokurbskiego na zamku, wprowadzić.

Dobiesław:

Wie! Przedaj z murów Piastowego grodu, atetui
kamienie w muru pył się rozypie mirbyue
miał dowolnić po nim deptać konyzickiej
protocie!

Jadwiga:

Wiec dobre, gdy nieuawo, nie ani rokurby,
ani prosby, rozprawiny się inaczej!

Dobiesław:

Groba! Wie to miato zaiste, ale was o
stregam, że stowo wasze jwi do was nie
walery, że ono steto się wtesnoscia, cate-
go narodu i że ra niem pojdrimny wy-
browe ar do dnia wycierka!

Jadwiga:

Wiec rotnymajcie to stowo wydorte Klenura,
mi rodady i fatome. Jest w niemi jad, Ktoś

ry wazne usitowane roboty!

Obiastaw:

Zobaczmy! zobaczmy! Legnam was kosią-
ta! Słusze crasy, zte crasy! Oto rodzina
Królestwa, rodzina Piasta kuje miar na
swoj własny naród! Lecz ja wam powiadam,
że ja tu jestem i ani przedzi nicmi uieustaj-
ję Teutonów. Hańba wam!

Koniec aktu 1^{go}

Akt II U Franciszkauos.

Refektor - poza nim wielka sala. Scena I^a
 Wilhelm - Guiewosz.

Wilhelm:

Albo, a co teraz! Oto mam dowód, że mnie cały na-
 ród na tony przyrywa!

Guiewosz:

Tak jest naród cały!

Wilhelm:

Oproć kartelana, oproć starosty, oproć woje-
 wody, oproć tej słabych co sydzita ze mnie o-
 twarcie, wywołując mnie Jagielly. Na ten oproć
 wyczerpie cały naród i nie nie zostanie!

Guiewosz:

Preier mamy liwie, silue stronnictwo!

Wilhelm:

To mi je pokor! Pewnie masz drogę na
 Kiewyc i tam je majdrietz, albo moie pomie-
 dy glosno siwergocaynu zactepem Kowek i

Wrobbli!

Guieworz:

To książe panie byłło pierwszy bratki, zwinie
się wszystko!

Wilhelm:

Milor! zdrojco przeklety! Wszystko to twoja robota. Ty
pnez troje przewrotne kłamstwa naradziles mi na
hauze, i poradziles cici rycerskiej. Miodowym perychim
plottes mi, że miie sie czeka, jak upragnionego
gościa a temczasem oni witoja, miie z bronią w
ręku, jak wroga i nawet zwyktiej cici rycerskiej
oddeci mi nie chcą, nie mówiac jwi o tem, co mi
ty jako obcemu i krowieciu kowi nalezy. Tyś kłam-
ca a oni są narodem "Dritlich ludri", u nas wie ta
pominaja, o gnewności nawet w dewili, gdy jwi
na ostro na siebie godic maja, wrog wita wroga
ubitouem!

Guieworz: To są narabyt gonkie wyomy, jestem

wiernym sługą Królowej i w sercu i zobowiązaniu wstąpi-
ce, że mówię prawdę.

Wilhelm:

Ty myślisz, że ja tu będę spokojnie czekać aż
oni wrócą. Tak oplota, że wyjdą nie mając z tej
zwyczajnej krajiny! (do dworzan) Sądnie wszystko goto-
wi, za chwilę pojedziemy na zamek, ale teraz in-
crej, z bronią, w ręku!

Gnicior:

Księżniczko, królowa prosiła was o cierpliwość. Narod
wróca wam, mądrości, pojności i odwagi, i obiera
was królową.

Wilhelm:

Ka! gdyby naród cały był Gniciorsem to dłoby o
mnie przynajmniej takiego sługa, doład mam
pełne kieszenie. Gdybym chciał sędzić prokuratorów
ze słonności tego oratorstwa, rozłartbym w myśli
obraz Dżiwie brydli!

(do dworzanina który wchodzi)

Broni sposobie wrota, a w ciemności! Lilewskiego zabra
bra przedziwny ai wojnyte bony!

Guicciotti:

Jeżeli nie przypominać prośbę Królowej!

Wilhelm:

Miler sekretarza pijawko, ja mam to stać opoz
kojnie, gdy ja, prawie otwiera!

Scena II^a:

wchodzi Królowa Opolski - poprzedni,

Wilhelm (spienawku Opolskiemu)

Królowa Władysława! o co ra nieszczęście! Precier od was
doviem się czegoś pewnego. Ten stowiek wiedzieć
mieć na prawdziwe manowce,

Opolski:

Nie królowa, on z wami postępuje, natchnie, ab
ponieważ to jest bred i otust wyprawny, więc
nawet i to co uciecnie prowadzi wykonuje co

sposób godny tobie.

Guicewon: (Sinię się)

Ktoś pan dris' w tarhawem usposobieniu! zier =
hję!

Opolski (Sinię się również)

A ty rzasz się na rortach, jak widzę.

Wilhelmu:

(odprowanie Opolskiego na bok)

Stuchajcie jedno mi powiedzcie, jedno tylko, czy
ona istosnie data obbrovotnie storo Jagielle?

Opolski:

He! he! to tu najbardziej boli! Uspokojuj się
mity, bo o ten storie Durioby gadać, pamięz =
tajcie tylko o ten, że ona jest narecz, jak
ktoś!

Wilhelmu:

A więc robisz jej krydz.

Opolski: cha się rozumieć! To to tu przyszedtem

aby obronę obmyśleć dla niej a zarazem i dla naszych w najwyiszy sposób zagroionym zaimiarow.

Wilhelm:

Wicie przynajmniej, że stosunki nie są Tatraci!

Opolski:

Nie tylko nie Tatraci, ale bardzo trudne. Ten stary Dobiesław to bardzo onych do rozgryzienia, czujny jak żuraw a u nas widać jak pies wściekły.

Wilhelm:

Ten lepiej, ten lepiej! Jak wolta jest obrota, mam odwrotne ręce i nie dam się!

Opolski:

Mamy precyzyjność berlińska; każdy by chciał dla siebie coś zagarnąć. Sembró marowiecki przybył tu habicie swoją obdarzoną wielkopolską szlachta, ale z tym Tatraci damy sobie radę.

Widzieliśmy go przed godziną, jak w Bródowej patrzył
 jak w tece, on za nas, pojście w ogień i jest dość
 głupi na to i dość rozpamiętały aby pracować pro-
 rownie dla siebie iść nam na rękę.

Wilhelm:

Dostatek się w otęgniardo, co reka, rure, to uory
 uory wyfadyje.

Opolski:

Dlatego nie możemy iść na nich otworze do
 boju, musimy zwlekać, udawać psychykość
 a temczasem ponieć im bardzo robotę nim powo-
 dla nas przybedzie.

Wilhelm:

Jeden z moich Knechtów wart takich dźwięku!
 Zrento, oni znie, się, ze sobą, ciggle!

Opolski:

Mówicie jak ryce, ale tutaj trzeba i roz-
 wagi wielkiej, to sprawy są bardzo ważne, Trę-

się oni ze sobą, ale jak ustąpię, kasto „na Kryria-
ka” „najbardziej” również zgodę się i stano, prze-
ciw nam.

Wilhelm:

Proszę szyćkość wstrzyga o powodzeniu! Sprze-
ciwia się to mojemu nieposobieniu, bym miał
tutaj raktadec' lissą norę! Wpadnę na nich jak
bura, jak roztulany górski potok i zgniotę,
jednym ramieniem!

Opolski:

Trzeba ciętyko zgniotć, ale i wstadrę, utrzymać. Ma-
drość to gwiarda Królewskiego ripia. Trudne ma-
my zadanie, ale tu idzie o podniesienie potęgi
Niemiec, o ustalenie naszej oświaty, naszych praw
i imperajów.

Wilhelm:

Jam wojownik i na teń się nie rozumiem, to
będzie do was należeć gdy kraj posiedę.

Opolecki:

Młodość gani postępanie, uważa go za niezbyt
 coś, ale Kościuszko, czyi wstąpił do wojska do tego, aby
 z nim postępować ostatecznie! Monarska prowinna
 mieć rozum większy niż inni i mieć wyrytki
 wyszły i wyszły dla korzyści narodu: 'Waż pro-
 bnie być reumatyzm jak wąż, być rybą w wodzie,
 wśród powietrza ptakiem, na ziemi zwierzem!

Wilhelm:

Chrześci Bogu. Jestem rycerzem i potomkiem
 wielkiego monarchego rodu! Tego się trzymam!

Opolecki:

Stuchajcie Kościuszkowie, ja ciągle z nim żyję i znam ich
 na wyrost. Two umie pływac przez prąta, nie
 jestem ich wrogiem i wiem, że z cypła ludzkiego
 stanowiska dobre im robie, ale oni są zapamię-
 tali, a kto jest przyjacielem Niemców i ceni lud
 rdziny i mianowicie tego mają, że podlegli.

Tak jest i ze mną. A jednak gdyby mnie chcieli
 słuchać i żeby dobrego spado na nich samych!
 Ale ich rozstępia przypitój nłachecki, więc chcą
 mnie wygnać z moich nętelną pracą, rđoby-
 lych. Kraie i piętmój, kaitioem, inwiciem
 rđrajij. Kłierez i crynie swoje i picowsy to rđ
 rđisij; powiekn łolock szere do was gadam,
 bo myślę, że z waszego rđwianku urosnie piy-
 tek i chwota dla Niemiec.

Wilhelm:

Umieiu to ocenić i po wyshkaniu łomu wam
 Rziarje powione rđrad wewnetrny kraju, nill
 lepiej od was nierđota rđwinac nasych
 rđamioros.

Upolski:

Dziękuj wam Rziarje! Jestem wasz dwoz i
 sercem, bo z wami byłko pewny jestem że nie
 znuowie. moja praca. Bomiac nę precio

nam, na zwaleniach nauki i postępu wyjeżdża
 się przez lasy lilewskie. Oglądają, obracają
 porażką, że zwycięstwo musi być przy nas!

(Ta scena, stychała gwałtownie - wpadają
 studenci i obracają, salę w głębi, gdzie ukrywają
 się przybory do uczy. Osobny stolik, wykwalifikowani
 nauki wnoszą do refektaria, oraz kilka kaset)

Wilhelm:

Co to jest?

Opolski:

Królowa pań przybyła!

Wilhelm:

Ona tutaj! Jadwiga!

(Słuchamy naprzemiennie wchodzić - Jadwiga, otwiera
 drzwi i siadają dwóje oraz goście, którzy zapę-
 niają salę w głębi. Na progu sceny zosta-
 ją tylko Wilhelm i Jadwiga. Opolski wysuwa
 się do gości, którzy przez cały ten akt bawia się

i ucertują w głębi.

Scena III

Jadwiga - Wilhelm.

Wilhelm: (po chwili nieumiejętnego zachwytu)

Wici to ty jesteś, ty ta sama matczyńska Jadwisia,
która zęgotem w domu twój matki!

Jadwiga:

Ta i nie ta! Tąto dziewczynka to była chyba
moja młodsza siostra.

Wilhelm:

Chaz stuszuoci, tawtyj cialekto byto do ciebie. Tyś
jest prawdziwa, Brólowa! Na Boga, co za wroda nie-
biańska! Ludzie niegodni są zamiatać pył z obu-
wia twójego!

Jadwiga: (wesoło)

Dawno już nieetyretam takich pochlebek.

Wilhelm:

To ocrera prawda, picnosze lepsze ruszowto ci

ja powstany!

Jadwiga:

Dlatego nie warto o tem mówić!

Wilhelm:

O nie najdroższa! To jest przedmiot o którym by można
nie tylko mówić ale i napisać całę księgi.

Jadwiga, (śmiesz się wesoło)

Poruszaj się, tyś zawsze ten sam, wprawdy i gładki
morca i gwałtowny ryceń.

Wilhelm:

Wobec ciebie innym być nie można.

Jadwiga:

Dobrze się wkrótce ustydźmy że można!

Wilhelm:

Co'ery ja dobre słyszę!

Jadwiga:

Tak jak, roboczo! Ale dajmy teraz spokój tem
mu wstydliwemu. Cóż przez chwilę przypomnieć

O Koronie, o władzy, o wspaniałych przykrościach i
 tylko cieszyć się sobą. (siada ~~tu~~ przy stole) Usiądź
 tu przy mnie, przypomniały sobie nasze dawne
 czasy.

Wilhelm: (Kleka)

Przy sobie usiądź nie śmieć!

Jadwiga: (ze śmiechem)

Co za szaleństwo! Czy tak się śmieją młodzi
 królowej!

Wilhelm:

Tak, właśnie w tej postawie!

Jadwiga (z udaną surowością)

Proszę waszemu zostać młodym i usiąść tu o-
 bok mnie!

Wilhelm: (siada)

Twi jestem prostuszy.

Jadwiga:

Tak, tenar dobre. Och, jaka to dobra nasz śmieć!

się swobodnie!

Wilhelm (powracając)

Smiejesz się, ale w śmiechu twoim drżycielski try!

Jadwiga:

To nie drżenie, przysłam gorzkim dźwiękiem na-
ręka, jak ród osiadała na dnie serca.

Wilhelm:

Serce kręci to brylant! Ręka na uchem się nie
ostoi.

Jadwiga:

Ja też z nią, wale, odwrotnie. Choć wierzę, że
ludzie są dobry, że też samo nawał mi bez przy-
czyn się dzieje, że to nautka i przestroga.

Wilhelm:

Ja też mam za siebie i jedno, na nie radę,
kora i miar!

Jadwiga:

Przeier mogą, być różne przyczyny wyjątków, ⁶

jak się je poznały czy raczej na omyłkę wy-
gląda.

Wilhelm:

Ja wierzę, że po jego skutkach i bronię się
pnieć się nim. Tak pozostanie myślę męż-
czyzna i rycerz, kobieta może przeżyć,

Jadwiga:

Tak zasiadłemu razem na tronie w ten sposób
podzielimy się władzą.

Wilhelm:

Tyżko wiesz o tem, że ja dążyłem jej dla siebie za-
garę, znam cię i wiem, że wnetbyś wszyst-
kich utaszkawita.

Jadwiga:

Tak byto dawniej, teraz mi nie i ja twarde
stąpię swojemu, chociaż, to prawda, w głębi
duży radabym. Nawet przeżyć i kari-
erę dogodzić.

Wilhelm:

Oh! wdolisłmy się w sprawy i' cesarstwa narra,
niechta!

Jadwiga:

My temm nie wimi. Klimowkuie przypomnia-
ją się nam troski dwili obcuiej.

Wilhelm:

Ja muszę o nich pamiętać, ale ty najdroższa
staraj się być odetchnąć swobodniej, wstrah
ja tu jestem aby cię bronić!

Jadwiga:

I tak, testuota, orellivotam tej dwili! (prie-
je mu obie ręce, Wilhelm. objmuje ją i przy-
ciąga do siebie)

Wilhelm:

O najdroższa, nie usuwaj się odemnie! Tak
krótkie chwile do nas należą. Pozied mi,
że muszę kochać!

Jadwiga:

O bracie Wilhelmie! Cudnie, że pod twojem spojrze-
niem, rozwijają się w duszy mojej cudowne,
niebiańskie kwiaty, mieszanej woni i nie-
znaną barwy, że przy świetle twojej mowy usu-
nę się daleko, daleko nad ziemię, w kraj ra-
dości i trzeźwości.

Wilhelm:

O moja najdroższa, gdybyś wiedziała, jak kocham
Ten raz tak, chwila, jak pragnętkę ustyszczyć brój
głos, jak pragnętkę kochać, najkrótszą, tarem
spędzoną godzinę! A ty czy wspominałaś dzień
nasz, wczoraj, młodość, gdy byliśmy ciągle
razem, dla siebie przemawieni na życie całe!

Jadwiga:

Myslałam zawsze, że Kocham cię, spokojnie
jak brata a teraz widzę, że te wspomnienia
to był najdroższy skarb mojego serca.

Wilhelm (pokazuje raskniete r^oie)
 A kwiel ten czy pami^etasz? By wien jak^o on
 przewiezany wstega? Promieniem w^ost^ov!

Jadwiga:

To r^oie, kt^ore ci dotam przy przegranie. T^o
 chrotes' j^ez tak st^ogo?

Wilhelm:

Łestuxytem na nagrod^e. (ci^erej) Poratuj mnie kr^ol^o
 twoje, b^ostwo moje!

Jadwiga (usun^oa r^oie z lekka)

O!

Wilhelm: (blagaj^oco)

Moja r^oie! Wszak kr^ol^oka chwila dzieli nas
 od drogomych st^ob^ov. O mi b^ou mi st^odkich
 ust troich! (nachyla si^e i c^otuje j^ez gor^oco.)

(Wchodzi Licznik i nagle staje jak pionu-
 nem w^oz^ony). Scena IV po^omi^edzi - Kr^ol^o
 Leutko.

Scudro:

Ha! ja cię cieżem jak słońce a Ty! o Boie!
co za ból!

Wilhelm:

To moja naczeka!

Scudro:

Truch na jeden dzień! Nauo data NowoJa-
zielle, w potudnie mnie uoiotta miódowemi
storkami a terar wama, naczeka, się miem!
Wiatuję! wiatuję!

Wilhelm:

Milor białnie!

Scudro:

Tyżutó mi nie dawaj, bo mam swój własny
lepy od hrego a wollaró stuchae nie myślę,
boś nie mój pan i nigdy mi nie będzie
scudrońska imię!

Wilhelm: (dumnie) By tróim porem nie bede,

to osadzi kto inny. (do Jadwigi) Kto to jest Królów?

Jadwiga:

To książę Sienko mazowiecki.

Wilhelm:

A! Teraz rozumiem, nie tylko tronu pragnie
mnie pozbawić ale i narzeczoną! (do Sienka)
Ładuj do tego obrejes' drogę, godną Książecia i
dobre wychowanego człowieka! Prześciesz tu i wyz-
nami oberosar kobietę i Królowę!

Sienko:

O jęli o to chodzi wyprawisz się z sobą, po ryce-
stwu! (chce się wiać do sabbli.)

Wilhelm:

Dobnie! ale nie tu, nie w jej obecności.

Jadwiga:

Spokojnie książecia, nie cros teraz wterkami
pouc swą sprawę. (do Sienka z godnością, patrzę
mu bystro w oczy.) Książę Sienku co masz mi

do rozruchania?

Scubio:

Pani i ty się jeszcze pytasz!

Jadwiga: (z mową)

Tak jest ja was pytam, powiedzcie mi co wam
obiecacie?

Scubio:

(milczy, ramyślony i chmurny.)

Jadwiga:

Powiedzcie wszystko co wyznacie!

Scubio: (z wściekłością)

Stoić nie pamiętam, ale księżka wórej mój
wziarta się aż do głębi duszy i rani jak
wypalone żelazo!

Jadwiga:

Obiecacie wam ponow przeciw Radzie pańw
i pnieis Jagielle. Czy pamiętacie co wię-
cej?

Senko:

Spojrateu w pniepać! Pamięć mnie zawia-
dła a myśli laura, jak opętaue! A jednak
cuję, że teraz wana uwa inaręj godi się
z wawę myśla, cuję, że uśmich, co innego
wóu, że wook waw ostrem stali pniepa-
wa!

Wilhelm:

Przebiehu, ty senny jesteś a to ter' oratory!

Senko:

Och! wolałbym wierzyć, że to sen oratory,
wolałbym wierzyć, że w rozumie orak wi-
działem niestronowe cuda, niż żywić w
głębci duszy to strasne przekonanie, że ona
mnie oszukata ta bieta, ta sieta Królowa
moja! Zwodniczym uśmichem i smutkiem
spojrzeniem poięta mnie w pniepać a
głos jej stodki nie pełń jak struny przecię-

gwieździej harfy pod Klaustrą kaubiera ⁶ Tonio!

Jadwiga:

Na Woga Kioje co za nat obropny!

Senko:

Prez! prez! Ldrodiecha jesteś stroga i pod-
stepna!

Jadwiga:

(powstrzymując ruchem ręki Wilhelma, któ-
ry się chce rucić na Senka)

Ach, Kioje Senku tyrieś to jest, ty ten sam
srlachetny syn Piastów patający rade stusruj
reusly. Brode na tobie się kawiodtane! Nic
druheu mi jesteś ale wrogien!

Senko:

Ha! dobre mi tak. ra to rime rauftat Robie-
cie! Tyś rozpaliła wojslachetniczne ognie
mojej duszy, aby mnie kamienić w garść podto-
go popiołu i rauptać miq ovry troich prez

ciwilizacji! Ale radoby było cię omylety. Jam się w tym rane rakerlorat na stat najtrudniejszą i zrusła moja spadnie na wasze głowy jak piorun niebieski. (wybiega.)

Wilhelm:

Jadwiga, przy nim nie chciałem pytać, jednak teraz powiedz mi co to znaczy.

Jadwiga:

Chciałem w nim mieć strasznika, ale na myśl mi nie przyszło, że on sprawę całą w taki sposób tłumaczy.

Wilhelm:

Ja mu się nie dziwię, ale skutek z tego taki że mamy w nim wroga, jednego - więcej. Ojczyzna wybacz mi te pytania, pochodzą one z troskliwości o ciebie.

(wychodzi i widzieć ich można królowych między gośćmi w sali.)

Scena V

(Scendo wraca jak nieprzytomny i z jęlliem
 nura się na ramię obok Kręsta, gdzie się
 drzota, Jachiga - chwila milczenia w czasie
 której słychać tylko Thanie Scudka - potem
 wchodzi, zamastkowanymi Dymitr - Dobiestaw
 i Sędziwoj.)

Sędziwoj: (idzie do Scudka i podnosi go)
 Na Boga! to wy Kręście! (uchyla maski)

Scendo (ciężko kłopotliwie, jak nieprzytomny)
 Ha! chciatemu stać uciec, cwał jakiś zegnat
 mnie na to samo miejsce i harę cętować
 ślady jej stóp. (Łygnie się nagle, z wypałem)
 Słuchajcie, błągam was, na co wam Jachigę,
 dajcie mi ją, a stać się losem, który więcej
 rdziota dla Kręsta, niż ten diel lilewski!

Dobiestaw: (z wyderstwem)

Milor! chciatemu niesformy! W wrótce zasta-

witbyj cęty, Polske, Kryżakowu, tak jak swojō rē,
 mię! Idź do nich, idź przybrnyj Wilhelmsu-
 ni Ronia, na którym wyjedrē z Krallowa,
 bo jesteś cęty w kieszeni tych xbojcoiw.

Wychoďra, a Semko rucina podarē za nimi,
 we druzach spotyka go Komtur Kryżacki z
 poselstwem.

Komtur:

Dobrad tak spieruo, mōj Koiarē? Wy uo-
 dy uiechacie od zabawy? A widriatēs tam
 cęty wiecie cudownyde pichuōci!

Semko:

Dyabet ich, bierz te wysytlie pichuōci! Nie
 mi po nich!

Komtur:

Co prawda, wysytlie owe gęru, przy Królowej!

Semko:

Prętlēty! ruciu miie ugryt! Idzie do

czarta, nie mierzcie mnie gadaniem, chcia-
bym gdzie nieś na krócie siesta, przed tym
grozem, przed tymi ludźmi!

Thouchev:

Wybawcie Koire, ale ja wstanie & pilna sprawa
do was przychodzi. (odbiera kilka doku-
mentów & precjami z ręk towarzyszących
mu ludzi) O to proszę was moją żenić, że
wysłanie wasze długi są przez nas wyku-
pioue. Zrobiliśmy wam tę przystupę, bo
nie będą was dręczyć wienyiele.

Senko:

Pie syny! Kto was prosił o takie wilore
ustupi? Wienyiele mnie nie będą tropić!
a wam co do tego, skąd taka nagła bożli-
wość! Wolę innych stracić niż was! Chcicie
mnie tak gnieć i dręczyć swoją nieproszo-
ną opieką, jak liwę. Nawracanie wy ja,

Króć i pwioga, jak wystąpiły czersta!

Thomdur: (tyderero)

Przejęciem dla nas sprawa jest nieodwołalnie
katalizowana, i ja sądzę, że wy Koiare, powinni
młodości przypomnieć coś, jej wartość.

Senkko:

Jedno tylko rozumieć, że mi się dzieje kryps-
da, ogromna krypsda!

Thomtwi:

Od was kategory krypsda, na Konyó rozumieć,
Miedry z hardziej waliki rwycierstwo wyrosti.

Senkko:

Wryciu inaczej bywa.

Thomtwi:

Proń Boże Koiare, na was przytada najlepszy.
Ineba wam tylko sprawę jasno ocenić.

Senkko:

Co tu ocenić i oświełać, nasz jasne jak

stojące a ciemna i stała jak noc. Matopolscy
panowie wydarli się broni, Wilhelm wyderse
ni królową a wy odrienięcie mnie z resztek
ziemi i niemia! Bijcie teraz tchów o umr
i udreć bic z piastu, kiedyś łali mądry!
Konkur:

Owsem pryncypał wam powie, że wy królowie nie
rozumiecie własnej korony i maty a. Staby chcecie
iść przeciw światu całemu! Porwarcie tylko co wy
tu możecie poradzić oporem i przemogą. Maie kon-
nictwo to prawda, ale gdzie są pieniądze? Od
nas niedostaniecie ani grosza!

Senko:

(milery rozgniewany i zmartwiony)

Konkur: (wskłada prośbę)

Spójrzcie królowie! Szymony was tak mocno w re-
kach, że z nami iść musicie. Cni Kroku bez
naszego przyzwolenia zrobić wam nie wolno.

Sculko:

Ha! zdajcy! listwiane!

Komtur:

Niech i tak będzie, ale my temu nie wiemy, temu
wonna wera wtasna lekko myślności Koiakie. I
to wam porządam, że zginiecie wy bez litości
przy najpięknym usiłowaniu pokrzyżowania na-
szych ramiarów. Albo pojście z nami, albo
zginiecie bez returned!

Sculko:

Na to mi przyto mnie synowi Piastów abym
miał iść reka w reka z Krzyżakami!

Komtur:

To przyjdź musiało; z matego ziarnka wyrosta
wielkie drzewo a cygny ludzkie potężnieją swo-
jami skulharami.

Sculko:

O co za berdenma alchtań upadku!

Hombur:

Idac za nami odstepujecie tylko od zaniarów,
które i tak dobrym skutkiem musiećcie być
nie mogą! Niewidzę w tem niczego!
(Jadwiga i Wilhelm wracają - Hombur zbliża
się do nich.)

Scena VI

Jadwiga - Wilhelm - Hombur - Sculko -

Sculko: (groźliwie) Gdybyś tylko tyle, ale iść
z nami to znaczy która głowę pod obróć okydnąć
jak pies niewdzięczny! To hańba i ból bez
granic!

Jadwiga:

Więc chodźcie ze mną, Królu, ja tak miłko-
re dopomóż, Kroyndy temu narodowi nie roz-
bij!

Sculko: (nagle pada jej do nóg z jękiem)

O pani! pani! (zrywa się i wybiega)

Hombur (patrac za nim)

O tego nie ma obawy, ten musi być nasz! Ale, jeżeli mamy tu się osiedlić musimy dzietać szybko i drogę naszą zrobić nieodwołalnymi czynkami!

Wilhelm:

Macie jakie wieści?

Hombur:

Łaziełto w drodze, nie czekał odpowiedzi i lada chwila tu przybędzie a wtedy za drzwi wrogów mieć będziemy, aby się im opnieć skutecznie!

Wilhelm:

To dobre. Natem się, że na dzietanie jakichkolwiek zbył tego czekać mi przyjdzie.

Hombur:

Uwiadomitem wielkiego mistra o wypadkach w Polsce; w odpowiedzi na to obiecyje Wam pomoc bardzo chętnie, pamiętajcie wielkiej łaskawości.

Andegawenów i Raluszau dla ratunku.

Wilhelm:

Dziękuję wam za to świadczenie.

(wchodzi Książę Opolski)

Opolski:

Dobrze, że wszytkich tutaj zastaję. Wiedziałem przed chwilą, że Karolawa i jego stronników. Przybyli w maskach niby na zabawę, ale widzę, że nas śledzą.

Wilhelm:

To wszytko dowodzi tylko, że niema co się namyslać, ale działać co prędzej. Moi ludzie gotowi a jak tylko królowa powróci na ramię my natychmiast podarujemy ją nam. Wpadniemy na nieprzygotowanych i dociarzą z wielkimi gwałtami, ludźmi, zwyciężymy z pewnością!

Jadwiga:

O Wilhelmie, nie o sarkicem przyjęciu dla ciebie

marrytam!

Jadwiga:

Jam temu nie winien, ale dziś gdy to jestem,
gdy ty nadajes' mi najrozsądne prawo do domu
i władzy, nicodłopię ani na wtos od tego co
mi należy i biada temu, kto mi "drogę" wy-
drze!

Opolski:

Twoi ludzie pójdą z wami są dobre wyćwi-
czeni i karmi!

Montus:

Moi ludzie czekają rodkar.

Wilhelm:

Przebijcie wam przyjaciela!

Opolski:

A teraz z godnością, powołanie ratując się
jak dotąd, aby nie wzbudzić podejrzeń. Ja
pójdę i wszystko przygotuję.

Konstancja:

Idźcie z wami! (wychodzi)

Scena VII

Jadwiga - Wilhelm

Jadwiga:

Odkład przybyłeś wrociło mi oświeście; bytam tak
samą, a teraz w jednej chwili rozlecieli się przyja-
ciele i stronnicy.

Wilhelm:

Bogu niech będzie chwota najdroższa! on nas
nie opuści. (ciągnie ją) Teraz nie, powól, jeszcze
poczuj chwila zapomnijmy o wszystkim prócz
o naszej miłości! Powróć mi że mnie ko-
chasz!

Jadwiga:

O tak Wilhelmi! Kocham cię, Kocham, ko-
cham!... Co za dziwne słowo, jak kwiat
czarodziejny, im częściej je powtarzam, tem

silniej upaja mnie twoje, wojna!

Wilhelm:

O mój jerrere, mój do mnie jedyna, twój
głos to muzyka niebieska wlotyjaca
myślom ariota!

Jadwiga:

Dziś od dawna po raz pierwszy serce moje je-
steu! Widzę cię w blasku korony, słyszę pieśni,
które głoszą świątyni twoją, racuń i sławę, słyszę
błogosławieństwa narodu za rądy silne
i sprawiedliwe. O mój najdroższy, oto chwila
w której los nasz się zmienia, bacznie
godnie sercem tej wielkiej łaski. Słuchaj mnie,
to moja wola i pragnienie by nowi polski
przez ciebie wśród nas drogę zwycięstwa i potęgi;
chcę byś ty tego dokonał a ja chcę na twoją
wielkość, chcę być tylko dla ciebie! To jedno
byłoby mi pragnienie!

Wilhelm:

Wszystko co rozkazesz!

Jadwiga: (ze smutkiem)

Obiecujesz mi, ale nie myślisz o mojej prośbie, ona ci jest obojętna.

Wilhelm:

Owszem o twojej prośbie myślę i dla niej wszystko uczynię, jednak nie radej odśmuczyć już dzisiaj bym się podejmował losu obcego mi narodu.

Jadwiga:

Żle mówisz najdroższy! Naród, którego masz być wtedy nie powinien być dla ciebie obcym, powinienś wstępować tutaj z sercem pełnym chęci, potłochania go i sturzenia mu.

Wilhelm:

Ty stądka nauczycielko, gdzie uczyłeś się

bardziej mądrości?

Jadwiga:

Twoją odpowiedź wymijasz!

Wilhelm: (niecierpliwie)

Ah! Później będziemy o tym mówić. Jednego tylko bądź pewną, że dla ciebie wysyłałem wyzanie, że starać się będą, wskazać myślę i sercem w twoje zamiary i iść za twoim przykładem.

Jadwiga:

Tak... ale...

Wilhelm:

Jestem swobodny i obiecuję, to tylko, co wypełnić mogę. Jestem Niemcem i Szwajcarin jest moim przeciwnikiem, ale wyzanie wysyłałem co będzie w mojej mowie dla dobra polskiego narodu. Zapewnię mu oświatę i dobrobyt z którego my czerpiemy pełną ottonia. Panowanie tutaj pojmuję jako wielkie i pełne chwały

apostołstwo myśli niemieckiej!

Jadwiga:

Więc przybyszcie tu jako zdobywca, jako przeciwnik ducha narodowego!

Wilhelm:

Do tego oni sami mnie kuszają, swoim niepojętym uporem! Moje prawa są jasne!

Jadwiga:

Łapawie, ale uważaj, że oni również jasno pojmują swoje. Są w wstępnym domu i gdzie się nie dądra, w najdroższych uczuciach.

Wilhelm:

Teraz nie! dajmy spokój tej szermierce języka, wielubię prorokować a Bóg widzi, że zamiary moje są czyste i szczerze. Łoż im dobre i daj, im daj to co uważam za najlepsze.

Jadwiga:

Oni są z tych, którym nawet czarnego okleta

W własnej roli miłym jest słowo oł zanow:
skich Takoi!

Wilhelm:

Tymczasem sere i Królestwie i Robice zarazem.
Twoje słowa niejedną sprawę Tomara,
(wchodzi Opolaki)

Opolaki:

Zwi czas Królów, raniem powasno, podjęknie
spierają się trzeba.

Zadwiga:

A więc dajcie krato powodu mojemu dwo-
roci.

(wchodzi Elżbieta Subelk)

Zadwiga (do Elżbiety)

Trawany na ramelk, orneję to swoim to
waryorkom.

Elżbieta (~~ciężko~~)

Pani, zdaje mi się wroni są tabie!

Jadwiga:

Kto?

Ulricha:

Panowie radni.

Jadwiga:

Tem lepiej, tem lepiej. Ja odjadę najprzede
a potem wy się zabierajcie, ale rocho, jak kuz-
fka aby nie kwaciła uwagi. (odchodzi
w głąb, Wilhelm za nią. 16 odjeżdża Król
łowej scena rozpoczyna się gościnia.)

Scena VIII

(Wdwoje Lubiszta - Kuglarz - Dyrwit, Dobry,
Staw - Sędziwy - Sprytko rozmawiając, goście
nicelony bawi w maskach pociąg Stomka.)

Kuglarz:

(Spiewa lub wia a pryncem popisuje się
koczownic w sztuczach Kuglarstwie.)

Panowie, panie!

Dziwocewkois granie
 Słuchajcie prośbę,
 Słuchajcie prośbę!
 Słuchajcie życia ciekaw!

Komu się wplecie
 Wrote wście
 Wte ziemskie dzieje
 Niechaj się słuchaj
 Radości słuchaj!

Kto z losów wrony
 Za wysłknie dary
 Wybrał nadzieję
 Niechaj się słuchaj
 Odwagi słuchaj!

Komu tęsknoty
 Obłotek złoty
 Serce ogniste
 Niechaj się słuchaj

Marzenia śmiechem!

Kto dołkuie zdrady
 I z ludzkiej wody
 Ustude, zwieje
 Niechaj się śmieje

Pogardy śmiechem!

Kto wśród cierpienia
 I bolu dnienia
 Lzy gorzkie leje,
 Niechaj się śmieje.

Łatoby śmiechem!

Tronni rozpaury
 Leci' droge, ruary
 I morem wieje,
 Niechaj się śmieje.

Spalcústra śmiechem!

Śmiech wszystko wyje
 Chem cztosiek rýje!

Trudnia mory

Trudnia wary

Trzy świeczki!

Lutnistą: los' trojga piosnka kiego wesołi
ndaje!

Kuglar:

'Ha! takie casy, takie i piosni! Gdyż to nie
podobna rebariżwas inawej. Chećcie ustypać
głos swój, szpalka lub stowilka?

Lutnistą:

Póinić, póinić! Teraz ja wam raspiewam.
Ostatni to raz moje uderam w tę stronę.
(do kuglana) Ty intody jesteś, ciebie drisiej
wita Tatwe porodzenie, ale gwardia piersni
rycerskich gasnie jwi na świecie! Hej, hej,
cras do brumny, do grobu!
(mastroja lutnie i spiewa)

Na iglicy stronnej skaty

Onet dumny oretuapióny,
 Guardo swoje rucit smiaty,
 Tonad ziemié, lasy, chmury!

Wtem przybywa onet drugi,
 Brany, wielki, w sile zbriny
 Lez na porót w cichoci stugi
 Tw potkore jego strojny.

Wiec powietna. Krol' wspaniaty
 Towaryna, chetnie biene
 Totrartay dom swój cety
 Wita goscia w Dobrej wiene.

Odtad ziemia jeduszkowo
 Obu dary sweni taski
 Odtad stoice nad ich g'loasa,
 Jeduszkowe sieje blaski.

I strumicnie Roytatowe
 Obu jedna, Anepia, woda,
 I ksieripa ognie ptowe

I równa sroczka, im pogoda,
 Leć wiatr szuka nie margody,
 Czarney gniewny a ostroiny,
 Białej dumny ze swobody
 Ten jest piękny, tautek gróiny.
 Czarney skryte, godził droga
 Na białego życie, niewie,
 Białej spocznęł krywdę droga,
 Tward gniwem nerut wrenie.

A więc wólka, więc olachetnie

Pierśią napród łeci biały

Aż się czarney z ciche, opletnie

Podstęp kmię w złości stały!

Ścisł niewieściej wólki głuży

Górskiej burzy drilkie glosy

Stoić blednie, gtar się krusy

A Bóg wiecie wólki losy!

Skier się biały, skier się biały!

Wrog się w swoje serce wpisja
 Wrog potieruy, wrog nie mały
 Jadem truje niby zimija!

Dobiesław:

Dokoić tej pieśni!

Lutnista:

Nieruam jej końca i Hoj wie czy go doczekam.
 Jestem za stary. Ale czas mi w drogę, byrajcie
 rdzowi!

Dobiesław:

Ja jej dokoićcę!

Lutnista:

Wopu was odclaje! (wychodzi - goście rozpra-
 szają się podziwiają to ra nim to ra Augla =
 nem. Dobiesław - Sediwój i Dymitr zostają.

Scena IX

Dobiesław - Sediwój - Dymitr -

Dymitr: Słyście bracia! Z gweru tej muzyki

wyptęła z drada, z tłumem tych Kielichów spisek
 wyszyła proładnie lica! Stora piosculki bronia,
 jak piesci wojenna, a taunie rdaje się być ora.
 lozym rametem walki. Usmiech, robawa, spicz
 ry to wyszło Ktanie, to wyszło jest tytko
 ostona, fatou!

Dobiestaw:

okaz sturmoć tym wrem, ale król nasz przyby
 wa lada chwila więc nicna rego się obawiać.
 Chwici spisek uknuli najskiemy dość rek
 gotowych do siecia głowy leutonskiego wera,
 Piethnie by oni nam kraj przerobili, ten
 wymuszkany mtodniemiszrek i jego doradca,
 stary lis Opolaytk. Toi ten niecuota wodri
 slachke, przed sady mieruauška! Gdyby mi
 wydarło wyszłkie trodki obrony, jenne
 jak pies pototybyś się na progu Polski i
 bronit jej ostelkiem tchu przed najardem

mięsrzańskiego mottoem!

Sędziwoj:

Kawosz to samo!

Dobiesław:

Czego chcesz odemnie?

Sędziwoj:

Broń całego narodu, przeciw wrogom; dźwicz
z całym narodem, nie tylko ze szlachtą sa-
mą, a dokonasz wielkiego dzieła, wprowadzisz
Polskę na nową i górną postepu i darsz jej
w dłoń moc i siłę obryma!

Dobiesław:

Fiu! fiu! nowa Tabela, górnołotna co się
zowie, szkoda tylko, że się na nie nie zdosta!

Sędziwoj:

Stuchaj nie drwij stary, bo to sprawa święta i
sam rozumiesz jej wartość. To nie są Kosci-
ne obrazy, w których niebawem na to jądzie

ręce nas chroń, bo tam Bóg drzieta, tutaj kto
 chce nasz wielki, zrobić musi sam być wiel-
 kim. Takim jest drzieta jelle, mistrza, dusza
 i rella! Serce twoje, cieszne ramiona wpiersi; ko-
 dusek moim, słachcie, ale nie Polle, nie ogromny,
 całego narodu, Wtem przytosi, wtem nieprzez
 parta siła rozwoju! Wszystkie ludy w okoto budza,
 się już do nowego życia, biada nam jeśli nie-
 pojmiemy ducha czasu, bo przedéjmy prómiej
 aginiemy!

Dobiestaw:

Słachciecie, jettem i słachcie Polska moja,
 ojczyzna! potrafię ją obronić od zamorskich
 mroniek.

Sedriwój:

To nie są mronki! Chwyciły zwotat cały nie-
 zmienny tłum słachy i karat jej mrona oren-
 pac' w sryraki i ité niemi gasić pochodnie

nowych myśli wygnanie szlachty, more się wy-
 czerpie a ona ptonać będzie wiecznie jak terra
 testis i braterskich wierci! Daremnie się
 bronić, jeżeli chcemy żyć w wielkiej rodzinie na-
 rodów, musimy żyć pełną, piękną i ciepłą oser-
 pacą z nowych oryginalnych pradów, które przepły-
 wają w potród ducha ludzkości.

Dobrześtao:

Cośbyś nekt o ertoricellu, któryby w czasie pro-
 zaku w swojej chacie poszedł orać na roli? Try-
 puśimy, że masz słusność, to i tak nie pora
 Lerar o tem mówić. Najmiejsem jest w tej chwi-
 li potawanie się z Litwą i jej nawrócenie. Wuj
 dzisiaj pogrzebionej przez rabin, jęzając pod
 strasnym uczestkiem krowawego apostołstwa,
 możemy być pewni spomyślenia na świecie
 i życie. (kartobliwie) Porwycierwie pojedziemy
 do ciebie na naukę! Teraz do dzieła! (wychodzą)

Sędziój (wychodząc)

O Boże! ty nas prowadź!

(Po chwili wchodzi Komtur i ogląda się ze złością
na baermeisza)

Komtur:

Bawia się i rzeleją, ale to wystkło do czasu.
Główna nasza dojdzie a bogate Kłony same chya-
ła, się do stóp pracowitych rzeńców. Trzykrotnie mi
siłaki opasata nasza praca ten kraj. Gdzie wa-
na Polska! pytam was Polacy? Kto u was
sądzi? Niemiec. Kto wam prawo daje? Nie-
miec. Kto handel wiecie? Niemiec, wrednie
Niemiec! Gdzie wasza Polska, pytam was jemu
raz? Tędy jej szukać. Gdzie widziatem ją,
byłto na lichym placu wstępnego wystu jak
herb na tarasy, renta, nigdzie więcej, chociaż
mówią tutaj, że istnieje! (wychodzi)

Koniec aktu II-go

Akt III^{ci}

Na ranku - Komnata Królowej - drzwi w głąbi
 bardzo szerokie prowadzą do głównego wejścia,
 gdy są otwarte widać się przez nie dość
 szeroki widok - mrok, wieczorny.

Scena I^a

Jadwiga - Elżbieta przy oknie.

Jadwiga:

Nic nie widzisz?

Elżbieta:

Obwsem panie jakies' cienie obiegają ramiek,
 kryjąc sobie tajemnicę matki.

Jadwiga:

Tak cicho w koto a groźnie.

Elżbieta:

Te cienie smutny, jakby zapadły się w ziemię.

Jadwiga:

Od strony miasta nic nie widać?

Elibita:

Wylewam wroch, ale nadaremnie!

Jadwiga (wdryga się)

Ach! piorunyl jwi się adrywa! Zaumknij okno,
wroch zapadł i drowoz mnie przysnuje!

Elibita (zbliż się do Królowej)

Cieplejse stoine świeci w waszej Krainie, ale nie-
cie mi Królowo i tutaj rozajdienie serca swe-
re i wierne!

Jadwiga:

Daj Boie! daj Boie! Czemuz jego wiezna!
Ja ciera ponura rozstrojeja mnie!

Elibita:

O pani droga, zamiest bern kobierca kwia-
ty statabym pod twoje stopy, byś nie rozaja
bodu lekko plyneta po ich ser stajiore!

Jadwiga:

Nie, nie, Elibito, lepiej nie schlebiać prozai-

niom ludzi! Kto wie jakie jutro nas czeka!
Stęszysz jak Wista, sułmi, niby spręż gora-
cy.

(wielodri Guiewosz) Scena II^a Jad. Elz. Guiewosz.

Jadwiga: (Spiesząc ku niemu)

Wy sami tutaj?

Guiewosz:

Ta chwila stawi się i księża Wilhelm. Za
z trudnością ominątem strażą Koczetłana.

Elżbieta:

Ci się tam dzieje?

Guiewosz:

Najdalej o łowie Hauie Jagietto w Kra-
kowie. Gowie już przybył z omajniem.

Jadwiga:

Ach!

Guiewosz:

Wobec tego pojmiecie paui....

Jadwiga:

Co?

Guiewosz:

Hardy chowci snują, głowę w nieberpicarce.
Wzrysy przystępują, do nich a tutaj naodoto
ranitku króla, strze Abiastawa!

Jadwiga:

Ha! wieżę mnie tutaj w wstępnym ranitku.
(po chwili namysłu) Panie z Dalewic czy moż-
gę spuścić się na maso, pomoc?

Guiewosz:

Zapewne panie - ... ale czy możecie liczyć
na to, że zwyciężymy...

Jadwiga: (z pogardą)

Rozumieć, i widzę, że i ten ma ochotę
zdradzić. Co za wstępną pijawka!

Guiewosz:

Drisiejore rajsia dają, do myślenia.

Jadwiga:

Rozumieju, rozumieju wasze obawy
a więc czy zwyciężka, czy też zwyciężona,
ja wam reptam.

Guiewosz:

A to nie inna, teraz rozkarnicie. Wieruję
ja wam ustuję, że pieniądze mi tamci
wspamiętamy i w których
stow. wiatr. U mnie każde stow. wiatr,
to piękny, brawo, czerwień i dla tego
mnie o wam pamiętać.

Jadwiga:

Na Boga dosyć, bo się udaje! Spieszcie
wstychmieść do Kontura i do Księcia
Wilhelma, niech przyjdą, w tej chwili!
Rozkaz Królowej! (Guiewosz wydwodzi.)

Elżbieta:

O pań moja, a co teraz?

Jadwiga. (z ogniem)

Teraz walka o śmierć lub życie! Przedko sposób
otwar, za chwilę mój ślub z Wilhelmem, tu
przed tym obrorem. Komtur go nam udrzi,
to kapitan i rycerz w jednej osobie! Jagielto przy-
będzie już po wstybleni i będzie zmuszony
powrócić do swoich broni.

Elibieta:

Czy mam kogo przywołać do pomocy?

Jadwiga:

Nie, rodziny same co potrzebą. Też się
prebrać a ty ustaw na tym stole parę
świec i korydek. (wychodzi)

Elibieta:

Natychmiast panie. / upina na stole wy-
jęta, z suflady małego srebrzystego ustawa
krišta i kory. Wychodzi na kresło i patrzy
na lampkę, przed obrorem, lampka nagle gasnie

Ach! lampa zgasta! Oliwy nie brak a prę-
cier zgasta. Powino skutkować w myśli przyery-
ny tego wypadku!

Jadwiga wraca w skromnej białej nocie, ko-
nuszę przynosi w ręku i składa na stole.)

Jadwiga:

Cemu lampa zgasta? Dolej oliwy!

Ulbieta:

Oliwa jest ...

Jadwiga:

Zładtaś Ulbieta, czy się wujasz staba?

Ulbieta: (nagle pada jej do uóp)

O paui odstąpić od tego kamieru, to się udać
nie może, patrzeć Bóg sam nas ostrepa,
lampa zgasta bez przyeryny, ...

Jadwiga: (ze smutnym usmiechem)

U dziecko drogie, może sama zgastat' ja,
nie wiedząc o teus!

Elzbieta (wstaje)

Ach! co za odwaga! Spytaj mnie pani czemu
wicher roztrąca je gęły kto owe życie skroci, spy-
taj mnie czemu juszowyk głośno sydzi, gdy
się niesrepcie ciotniczkowi rucary, spytaj mnie
czemu Krulki śnieć za sobą ciągną, czemu
w srebrnych wód oduceie burzy się fala Lau,
gdzie utonął samobójca! Ja niewiem, ale sty-
nę w tem wysybliecu głos wyronych, nie-
biańskich ostnerieiu. O pani miej litość nad
sobą!

Jadwiga.

Jwi się steto! Wyrwataus wysyblu do walki
i wytrwau, tak mi Bore wspomoi!

Elzbieta:

Tak skromnie pani; nawet ber korony!

Jadwiga. (chwyciła pro koronacie niepokojnie)
licha w okoto a jednak, zdaje mi się, że w

Kardynm Kacie czej, oddetk nieprzyjaucej pieroi,
 re w tej cioty dnenie jakas' stroulina bera,
 ktora w mgwieciu oka roptonie iareu
 btysskawie i rawarory rykiem pironuov!
 (Stychac' drwonicieie we wsrystkie Drwooy jak
 na alarm.)

Zadwiga: (zatnynuje sig uagle w naj-
 wyiszeu wzruszeniu)

Teraz chwila nadosta! Jestem gotora!

(Wchodzi Dobiestaw, rozorem stychac' wyseruie
 chudenie zbrojnych po raulku i zgnyl otwoi zosny
 kanych na rygle. Scene III^a - J. E. Dobiestaw:

Zadwiga (dumnie)

Zaciagacie storie bez mojej wiedzy, w moim
 domu!

Dobiestaw:

Tatipani! (potoy na Zadwige z wymownem
 szyderstwem) Pewnos' i spokoj przedwrsytlkiem!

Jadwiga:

Ha! starze rechwoty! jak śmiesz śigać mnie
az tutaj! Opuść mój dom uslychmiał!

Dobriestaw:

Łotysz, że nie mogę wypetnić rothaku. Jestem da-
szkelanem i bierzeństwo zanku do mnie na-
lexy. (Stoję pod oknem z widocznym ramieniem
nieustopienia ani kroku)

Jadwiga:

Jakto, bierzeństwo zanku przedemna, przed
Królową!

Dobriestaw, (rozgląda się zuchwale)

To, co tu widz, nie daje mi żadnej rekajoni,
nie mogę wam zaufać!

Jadwiga: (w milczeniu idzie ku drzwiom)

Dobriestaw: (zastępuje jej drogę)

Królowo czyba pro moim bupie! W was bytko
naso nadzieja! Bupie przyniega ztoiona na.

rodzić wie wie wazij!

Zadwiga (odmowa go ziuno)

Jelli wladra przysięg istnieje na oiecei jam
in' porirma! Wilhelmuowi przysięgam naj-
pierwej! Okwoń nadychniał! rozkazuje!

Dobriestaw:

Dokądie to pawi? by w objeiu Kochanka?

Zadwiga (zdumana)

Tall jest do niego ide, do wararonego, z któ-
rym związaty nuncie śnieke sluby!

Dobriestaw:

Królowa, jesteś a królowej przystoi godności,
której serce stuka.

Zadwiga:

Godnością najwyzszą jest prawda i czerstość
a korona korosci. Kocham go i do niego ide!
Nie jestem gotowa, dlatego je uwruc swoich
krzy niepotrzebuję. Bystrej nelli wody wie wie

ubypreją i ja zmeruam bojemnie prepašastej
stebi!

Dobiestaw:

Pner was moie sptywaci na Polske, cety zdvoj
nieprebrauego ovescia i ja wes zatrymam,
jiti kuba, pnemoco, uawel. Kawrej rgine,
niiby m miot powolić na najbiejone n-
stepstwo!

Zadwiga:

Skadci mwas prawo wptywaci na moje lo-
sy i wydierać mi ovescie, ktorogo Dura
pragnie! Tyje, wiec mam prawo cwi jako
ludie, Kochac jako ludie!

Dobiestaw:

Jestes Krolow, i mwas niecytko prawe, ale
i oboviarcki!

Zadwiga (gwatownie)

A wiec cwi jej mary uedat mi chce, byc i-

groźba, (ruka korony) Przemam tę koronę,
 co czynię że mnie nie wolnie wota że ście-
 chem obelżywym, jesteś królowa, "mucam to ber-
 to, co mi pali stonie. Kwiatom w rożki-
 cie wolno śnioto rwracai się ku stoniu,
 gwiazdom na niebie wolno odwierus, ko-
 leja, płynai ai na krańce śniota, onet
 swobodnie buja po nad wichry! Ha!
 jaim ter' wolna, więc ja rład ide! Chyż-
 ta topór ze ściauy i niespodziewanie a sit-
 nie udena w drzwi. Jemcrasem na dole sty-
 chai kmięracie glosy i walkę zaxorta.

Elbieta:

Opani uspokój się! Pomoc nadchodzi!

Jadwiga:

Puszczcie mnie teraz, wtady majstaly mnie
 niewstrzymuja, ! Oto lera, podptaw ^{szarym} w ^{tytu}
 i powizenie. Ich uoc strasliwa mnie nie

dosięga i mię wzięje! Wilhelmie przybyj!

Dobriestaw (otwiera drzwi na sieniach)

Tam iść więcej! Oto otwieram drzwi waszemu stróżowi! Patrzcie wy woyowcy jak królowa ranczarska siewierie stały swej godności, idzie do wroga kraju, podobne prostej dziewczce kuchenniej, która na mię bawrac leci na odchylek z Rochankian. Zdricie, ale woyowska kaita, która grozi niewieście niechaj darzy w łol za wami!

Yadwiga: (opiera się o drzwi)

Ha! cofnij starure to rękawce storo!

Dobriestaw:

Nie! nigdy! niechaj ono krajy wicunie nad twoje, pełne, zdrady głowę, niechaj jak groźba stowora i nicubogana Karmin bra, duze, aż do kresu życia! Idź, jej złoceznym splokiem otocrona, idź do stop Niemca!

Jadwiga:

(Stoi nieporuszona i milująca, jak pośaga i wpa-
truje się w Dobiełstawa wrokiem pełnym bez-
granicznego zdumienia i bólu.)

Dobiełstawa:

Jadryj! Dis-przedem, by wiarotomna! O-
gwie pironmore rucam w troję, cieumo, zbtaz
kano, duse! Naród przeklina diszaj swoję
królowe! Mojestok tita, niewieście godności
i cnota ~~ci~~ nie ostowid^{z ciebie} + bo wysytko to
mucitas' w troję namictuosci wkuhauwe
wody! Nicma dla ciebie taski tu, gdzie
troję siestokradkie stonie stamoty przy-
stón' dnu narodów! Idź teraz, idź do stop
nerego wroga i zebraj u niego by ci dat
upraguione nrescie, podte nrescie sli-
maka kankuictego na wielki w ciarnej
skrupie brydkiego sobkowstka!

Jadwiga (ciicho)

Przykuta mnie strasnym wzrokiem; glosem
co szeleje jak wiatru jaki serce mi ratowa!
O, rany brzo!

Dobrotaw:

Mogtas' byc matka, kudu i królowa, ryc' jak
racna nicziella we cwi i spokoju i miljony
sese przykuc do siebie na wieki czerem mie-
ricuskiej cwozy! Ale ty wolisz, rdeptawczy
pozimoté tirieta, sukhai terejcia w raka-
konym zwiarku! Terze, id' do niego, nie-
chaj cię ostoni przed racem wlydu, przed
sunienia tego palca, mysta!

Jadwiga:

Ach!

(wrotu, ramnego Spylka, ro nim wpadaja
w popstodku waltu Dymitr, Wicenty, Ledisof
i inni ze slachty - Konur - Wilhelm - Ludo)

Scena IV^a

Wiosny prócz Ks. Opatowskiego.

Elżbieta (biegnie do Szymka)

Szymko! (kostłowie unosi nisko wiszącą
głową, układa go na serotkiej ławie i ptawie)

Dobrotaw: (do Jadwigi)

Jaka! oto pierwsza ofiara!

Elżbieta:

On nie umarł! powiedz mi, on jeszcze
żyje! Szymku! ach Szymku!

Jadwiga:

Uspokój się, dziecko! Omdlał! przyjdzie do się-
bie.

Wilhelm:

Z mojej to ręki padł twój wróg, Jadwigo!

Jadwiga: (postawia stawa sobie
stawa jak celso)

Pierwsza ofiara! ach!

Wilhelm:

Jadrigo! opamiętaj się - jestem przy sobie!
 Zwycięstwo mi postawię! Skorzystajmy z chwili
 niejednoznaczności!

Elzbieta (z wyświeceniem)

O pań! wysyłko do ślubu gotowe! Spieracie
 się niechaj wam Bóg da ożenić! Te wroty
 były dla mnie!

Wilhelm:

Wyreklamujcie sobie Towar Elzbieta! Skontynuujcie
 spełnić powinność kapłana i potać nas
 na całe życie! Jadrigo, chodźcie z nami!
 (wyciąga do niej rękę)

Jadrigo (jęk w śmiechu)

Na trójce etno! Krew! Krew mojego narodu!
 Sędzi (dojść ręką swoim ludzom,
 Który chętnie, Dobrotawa)

Ha! stary wie! strasz się Terar, Druj par...

rauni kienie, i patrz na to jak ci się z rólki
wymyśla zwycięstwo! To moja zemsta za
wszystko!

Dobiestaw:

Ty z nimi! Trai ba li syuu piastowski!

Senko!

Przez ciebie, przez troje kuorania, przez twoją
psychę!

Dobiestaw:

Nie przemyślcie, ale przede wszystkim i po-
dty. Sprzedacie się wrogowi i z nim teraz
ajourne quibisz! Podty!

Senko:

Nie z nimi idę, ale z mią! Nie mogę być
sam szczęśliwym, niechcie ona przyjaźnić
z waszymi. Niekoniecznie i szczęście poma!
(idzie do Gavrigi) Opani, spieracie się, Ja =
gietto przybednie lada chwila a wtedy wszystko

Stracoue!

Hobriestan: (do stugi, który go wstrzymuje)

Nie tykaj mnie błądnie!

Wilhelm: (zbliża się do Jadwigi)

O spiesz jedyna!

Jadwiga: (z morza)

Więc gdybym tego chłosta mam wycierlwo, mam
wszystko czego pragnęłam. Jedno słowo a sta-
nę u celu!

Hobriestan:

A potem bratobójca wojna, wojna między
królem a narodem!

Wilhelm: (Kleka)

Jadwigo! na wszystko wielkie i na wszystko
sińskie, na pamięć Bogostawieństwa ojca,
na miłość naszą, niezachwianą, kochaną
cię chodź ze mną, bądź moją na wielki!

Przeć to królestwo i chodź ze mną!

Yadwiga: (patrzy na niego długo,
potem prostuje się z wysiłkiem i mówi
drwiącym, pewnym głosem.)

Ja tu zostanę!

Wilhelm:

Wciąż mnie jwi nie Kochasz!

Yadwiga: (podnosi go i prę-
chwilę opiera się na jego ramieniu) Miej
litość nademną, i nie dolewaj goryczy do strasznej
cary, która nam podano! Chcę cię i przy
sobie żyć nie mogąc chociażbym umrzeć, ale
i tej pomyśli nie wolno mi pragnąć. Żegnam
cię, żegnam na wieki! (Tuli się do niego z
rozpaczą.) Oj! oj! najdroższy! moje serce,
moje stonice!

Wilhelm:

Ładniej ci wspomnieć o mnie niż ich o-
puszczyć! O Yadwigo, Yadwigo! (Ciągnie ją na-

niekui.)

Jadwiga (uśmiecha się od niepo).

Więc spraw niechaj zapomnę o tem co teraz
 rozumieć i wieje! Zapomniała w rękę miłości
 pełną, starych blasków, myślałam tylko o
 przeszłości i o tobie! Teraz wreszcie przysnął pod
 niewygodności i ciemności, reka. Jestem bratowa,
 i więcej zostac! Powróć mi dawną, nieśmia-
 domość dziecka, zetrzyj ślady krwi z twarzy
 Dłoni, powiedz, że nady twój nie będą, je-
 duciem panny głuchej walki niechaj to-
 bę a narodem a pójdę z tobą!

Wilhelm:

Wielkość twój ofiary nieśmiało, tobie!

Sędziwy:

Daj Hvie aby nieptomny, byta!

Jadwiga: (z gorącym, koczującym za-
 patem, głosem metalicznie brzmującym)

Wiem i'cuje, co robie. Wielko, jest ofiara
 ale i cel przer niez osiągnięty to nureście
 dwóch narodów, to wznowienie wiary
 chrześcijańskiej! (do Senka) Thoiare! u-
 wolnij Kaatelana, ja proszę!

Syplko (burza się zoudlenia)
 Co to jest, co się stało!

Elbieta:

Licho! cicho, nie uwer się, opowieści ci
 potem!

(Wgłębni za sceną, ułkamy się pierwsze
 promienie słońca, na wiery maryackiej
 odrywa się hejnet poranna w oddali po-
 jawia się oszrak Yagietty.)

Jadwiga: (do Syplka)

Tanie wojwodo, to przeniecie cierpicie, ale
 za taśko, bosko, spróbujeemy zagwie' se
 rany! (z błędym usmiechem) Czyż nie taś

Elbrieto, ² Prawda spróbuje go wyprowadzić i
pocieszyć. ²

Elbrieta:

O pani, ty jesteś aniołem!

Do biestaw: (wskazując na ręk
różowy)

Bóg wypetnia prośby! Pierchają chmury
a ciemne mgły poranku milczą, barbarzyńcy
Stońce powstają w stocistej orawie i rola-
wa w okoto promieniste błeski! To mgła
Scutonów, co bersilna pada, to stońce Pol-
ski, to jesnieje w całej, niezreżimionej
niecniej piotrze!

Jadwiga (pada na kolana)

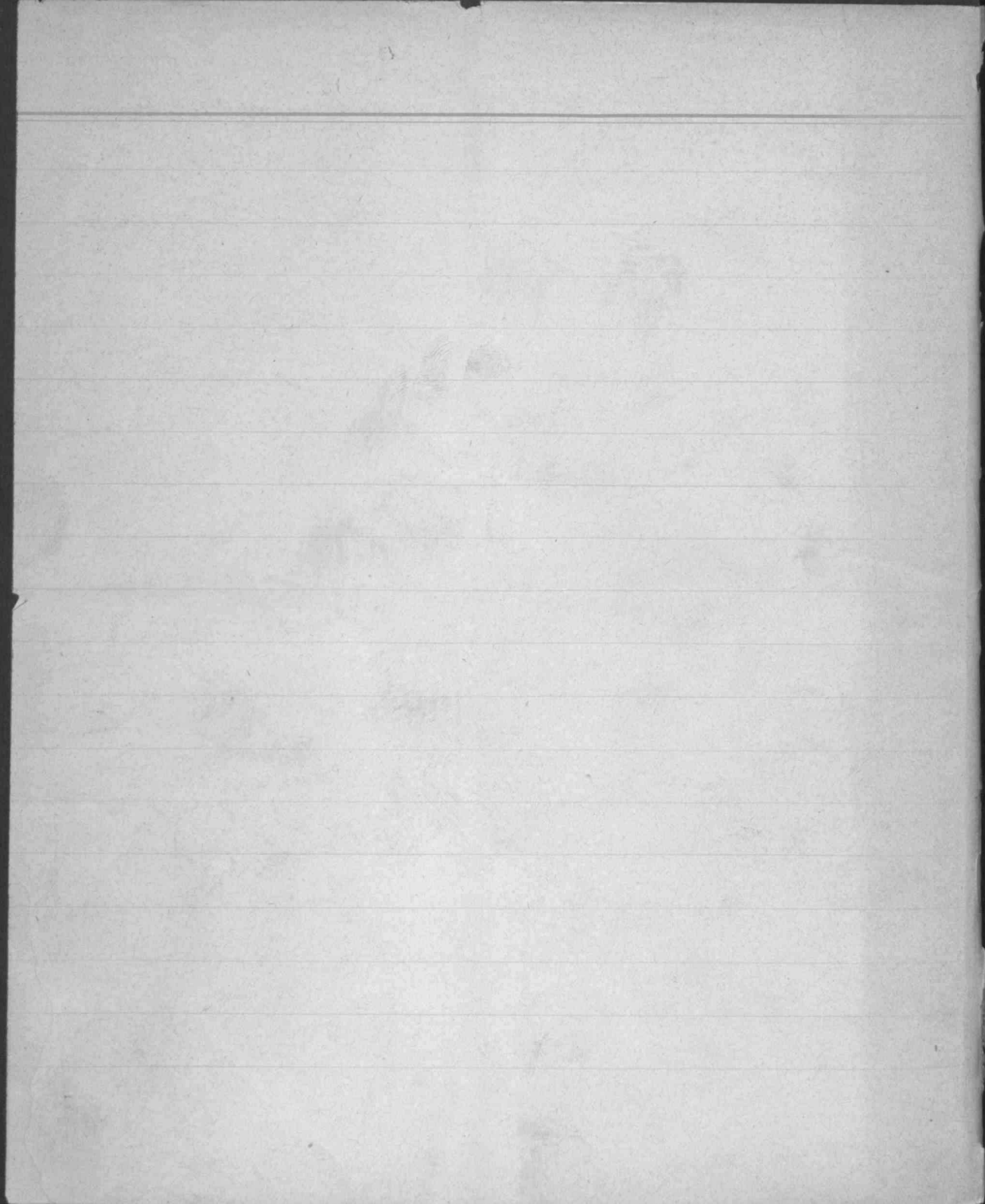
Boże! wiec radość harada się poryna
bolesci mgła! Oto ofiaruję ciś tobie
wszystko co cierpię ra naród Polski, za
jego odkupienie i ożęcie! Błogostaw

Pani tej utrochanéj ríeni a Korida tra
moja niechaj sié stane dla niéj nowym
ródajem potepi i síty!

Flouiee aktu III° i ostatniego.

Dnie 8/12 1899 roku.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.